

Gradivo za sejo Občinskega sveta občine Črnomelj v decembru 2021

ZADEVA: Strategija za mlade v občini Črnomelj 2022 – 2027

UVOD IN OBRAZLOŽITEV :

Občina Črnomelj je v letošnjem letu pristopila k izdelavi Strategije za mlade v občini Črnomelj 2022 – 2027, ki bo v naslednjih letih začrtala delovanje Občine Črnomelj na mladinskem področju.

K izdelavi strategije smo po posvetu z Mladinskim centrom BIT pristopili z izbiro zunanjega izvajalca, ki ima izkušnje na področju mladinskih politik in dobro pozna proces priprave strategije za mlade v občinah. Na podlagi ponudb smo izbrali Majo Drobne (Youth Works – izobraževanje, izpopolnjevanje in svetovanje Maja Drobne s.p.). Strategija se je oblikovala z namenom celovitega in načrtnega urejanja področja mladine, ki izhaja iz potreb mladih in lokalnega mladinskega okolja. Strategija je bila pripravljena v več korakih. Začela se je s predstavitvijo procesa februarja 2021 na srečanju župana s predstavniki Posvetovalnega telesa za področje kakovosti življenja mladih, nadaljevala se je z izvedbo spletne ankete in s serijo petih delavnic. Delavnice so bile izvedene po različnih krajevnih skupnostih, in sicer v Črnomlju, Vinici, Adlešičih in Starem trgu ob Kolpi. Na vse delavnice so bili vabljeni mladi iz vseh krajevnih skupnosti. Zadnja delavnica je potekala oktobra s predstavniki mladih in mladinskih organizacij aktivnih v občini. Mlade smo vabili preko različnih kanalov – plakati, letaki, objave na družbenih omrežij in v medijih, vodstva krajevnih skupnosti, Srednje šole Črnomelj, ...

Mladi so na delavnicah podali ukrepe na različnih nivojih, na podlagi katerih je bila zapisana strategija. Že skozi proces izdelave strategije so se mladi iz različnih krajev povezali in se med seboj bolje spoznali, v Posvetovalno telo za področje kakovosti življenja mladih pri županu pa smo pridobili dve novi organizaciji, in sicer DPM Adlešiči in DPM Poljanska dolina ob Kolpi.

Ukrepi načrtani v strategiji se bodo izvajali v sklopu Oddelka za družbene dejavnosti, nadzor nad izvajanjem strategije pa prevzema Posvetovalno telo za področje kakovosti življenja mladih pri županu občine, ki en sestanek letno nameni pregledu izpeljanih ukrepov in predlaga morebitne prilagoditve/spremembe. Posvetovalno telo lahko glede na potrebe iz okolja predlaga dodatne ukrepe ali spremembo v strategiji zapisanih ukrepov. Strategija odgovarja na potrebe mladih v občini Črnomelj in jih podpira pri njihovem udejstvovanju in življenju v občini Črnomelj. Strategija je živ dokument, ki se dopolnjuje glede na potrebe iz okolja.

PREDLOG SKLEPA:

Občinskemu svetu Občine Črnomelj se predlaga, da Strategijo za mlade občine Črnomelj 2022 – 2027 obravnava in sprejme v predlagani vsebini.

Številka: 093-0001/2021

Pripravila:

Darja Vukčević, OU

Predlagatelj:

Andrej Kavšek, župan, l.r.

MNENJE ODBORA ZA DRUŽBENE DEJAVNOSTI:

Na svoji 20. redni seji dne, 6. 12. 2021, je Odbor za družbene dejavnosti obravnaval gradivo »Strategija za mlade občine Črnomelj 2022 - 2027«.

Glede na pomembnost tematike člani odbora menijo, da naj občinski svet predloženo gradivo obravnava na decembrski seji in da se razprava podaljša do konca januarja. Odbor predlaga, da gre gradivo po končani razpravi v sprejem na eni izmed naslednjih sej. V tem času se skuša dodatno spodbuditi mlade iz vseh krajevnih skupnosti, da podajo svoje potrebe. Prav tako predlagajo, da se v strategijo vključi mlade Rome, da občinska uprava glede na poznavanja potreb okolja na celotnem območju občine v strategijo vključi tudi potrebe iz krajevnih skupnosti iz katerih se mladi niso udeležili delavnic in da se v naslednjih petih letih pripravi dokumentacija za izgradnjo bazena v Črnomlju.

Zapisala:

Darja Vukčević, OU

Predsednica Odbora za družbene dejavnosti

Vesna Fabjan, l.r.

Strategija za mlade občine Črnomelj 2022-2027

Kazalo

1. Politični okvir 3
 - 1.1. Mladi in lokalna skupnost 4
 - 1.2. Zakonodajna ureditev mladinskega sektorja 6
 - 1.3. Strateško urejanje področja mladine v občini Črnomelj 9
2. Opredelitev osnovnih pojmov, statistika na področju mladine 10
 - 2.1. Statistika na področju mladine v občini Črnomelj 10
3. Aktualno stanje 14
4. Priprava strategije 15
5. Nadzor nad izvajanjem strategije 16
6. Ukrepi strategije za mlade 17
 6. 1. Neformalno izobraževanje in usposabljanje 17
 - 6.2. Formalno izobraževanje 23
 - 6.3. Zaposlovanje 26
 - 6.4. Stanovanjska problematika 29
 - 6.5. Participacija: vključevanje mladih v odločanje v lokalni skupnosti 30
 - 6.6. Mladinsko organiziranje. Izboljšanje pogojev delovanja organizacij v mladinskem sektorju 32
 - 6.7. Enake možnosti 34
 - 4.8. Mobilnost: 35
 6. 9. Prosti čas in družbeno-kulturne dejavnosti: 41
 6. 10. Turizem: 43
6. Ukrepi, ki so jih še predlagali mladi in so strateško smiselni, ne posegajo pa samo na področje mladine: 45
8. Predlogi, ki so prišli iz osnovnih šol, ko smo jih vprašali, kaj bi naredili, če bi bili župan ali županje za en dan: 46

1. Politični okvir

Družbeni položaj mladih se je v zadnjih letih v Sloveniji nekoliko izboljšal, kljub temu je še vedno treba mladim kot eni izmed bolj ranljivih družbenih skupin nameniti skrb in pomoč za osamosvojitve v svet odraslosti.

Raziskava Mladina 2020 (Lavrič in Deželan, 2021), ki je bila v veliki meri zasnovana, kot nadaljevanje podobne raziskave izpred desetih let kaže, da se je, na demografskem področju, izjemno hitro upadanje števila mladih prav z letom 2020 zelo verjetno ustavilo. Od leta 2000 je namreč število mladih upadlo skoraj za tretjino (31,1 %), kar ima posledice za družbeni položaj mladih. Po eni strani je vsaka posamezna mlada oseba za družbo kot celoto danes še bistveno pomembnejša kot pred desetletji. Lahko bi rekli, da mladih v družbi vse bolj primanjkuje, kar se med drugim zelo jasno odraža v izrazitem upadu brezposelnosti mladih. Čeprav je slednje seveda tudi posledica gospodarskih trendov in ukrepov, pa je nemogoče zanikati tudi pomemben vpliv demografskega faktorja. V strukturi vseh brezposelnih predstavljajo mladi v letu 2020 le še 20 %. Kot rečeno, se je število mladih z letom 2020 sicer stabiliziralo in v naslednjih dveh desetletjih ne gre več pričakovati večjih sprememb.

Pomembni premiki se za mlade dogajajo na trgu dela. Uradni statistični podatki kažejo na izrazit trend zmanjševanja brezposelnosti mladih; leta 2010 je stopnja anketne brezposelnosti mladih znašala 14,7 %, leta 2019 le še 8,1 %. Sicer se delež brezposelnih mladih znižuje po kriterijih uradne statistike, ne pa tudi po kriterijih samih mladih. Predvsem je pomembno, da Slovenija še vedno močno odstopa od evropskega povprečja navzgor po deležu mladih v prekarnih oblikah zaposlovanja. Po desetletjih izpostavljenosti visokim stopnjam prekarnosti niti ne preseneča, da so mladi svoja pričakovanja glede zaposlitve bistveno spremenili.

Za povečanje svojih zaposlitvenih možnosti so vse bolj pripravljene na geografsko mobilnost, na dodatno izobraževanje, občutno bolj so pripravljene sprejeti tudi začasno zaposlitev in nižje plačilo. Kar dve tretjini mladih sta za preprečitev nezaposlenosti pripravljene stopiti na samostojno podjetniško pot. Zaskrbljujoč je občuten porast mladih, ki so pesimistični glede prihodnosti naše družbe. Takšne predstave so povezane predvsem s skrbmi glede staranja prebivalstva in glede degradacije naravnega okolja. Podatki tudi kažejo, da imajo mladi vse manj posplošenega zaupanja v druge ljudi. Mladi v primerjavi z desetletjem poprej v povprečju občutno manj pijejo alkohol in manj kadijo tobak, jedo bolj zdravo in se (še) več ukvarjajo s športom. Zdi se očitno, da za obrat trenda generalnega slabšanja psihofizičnega zdravja mladih ne bodo zadostovale kampanje za spodbujanje zdravega življenjskega stila. Čeprav so te brez dvoma pomembne, je v tem okviru nujen razmislek o širših družbenih razmerah, v katerih mladi odraščajo (Lavrič in Deželan, 2021).

O širših družbenih temah sicer mladi po večini ne razmišljajo prav dosti, saj na lestvici vrednot in zanimanj mladih že vsaj dvajset let prevladujejo elementi zasebne sfere, kot sta prijateljstvo in družina, bistveno manj pa so mladim blizu širše družbene teme. V zadnjem desetletju se na ravni vrednot in stališč mladih še naprej izraža trend individualizacije oziroma vse večje težnje po avtonomiji. V tem okviru zaznavamo tudi izrazit porast liberalnih vrednot med mladimi, saj mladi bistveno bolj kot pred desetimi leti zavračajo ubogljivost kot vrednoto v okviru vzgoje otrok in v bistveno večji meri sprejemajo istospolno starševstvo. S temi trendi je skladna tudi ugotovitev, da so mladi vedno bolj naklonjeni priseljencem. V vedno večji meri so mnenja, da je za Slovenijo priseljevanje tujcev nekaj dobrega, vedno manj pa se strinjajo, da bi morali delodajalci pri zaposlovanju dajati prednost Slovincem pred priseljenci. Z opisanimi vrednotnimi trendi je skladna ugotovitev, da se mladi v Sloveniji pospešeno odmikajo od katolištva (Lavrič in Deželan, 2021).

1.1. Mladi in lokalna skupnost

Glede na raziskavo Mladina 2020 se mladi se tudi bolj, kot pred desetimi leti čutijo politično kompetentni in so bolj naklonjeni neposrednemu komuniciranju s politiki, vključno s sodelovanjem v peticijah. Vendar je pri tem pomembno poudariti, da je stopnja zanimanja mladih za politiko, vključno z njihovim samo poročanim poznavanjem politike, še vedno na nizki ravni. Omenjeno povečanje zanimanja mladih za politiko lahko povežemo tudi z izrazitim porastom zanimanja za umetnost in kulturo, ki ga beležimo v obdobju 2010–2020. Predvsem razveseljuje dejstvo, da se bolj kot potrošnja umetniških vsebin povečuje umetniško ustvarjanje mladih. Zdi se torej, da prihaja kreativna generacija mladih – pa tudi generacija, ki se je bolj, kot generacije pred njo pripravljena in sposobna soočiti z negotovimi razmerami na trgu dela. Vendar to ne pomeni, da pasivno pristaja na družbene razmere. Mladi se politično prebujajo in poleg konvencionalne politične participacije pogosto uporabljajo tudi nekonvencionalne oblike, kot sta na primer politično potrošništvo ali podpisovanje peticij. Na doseganje avtonomije mladih vplivajo dejavniki, kot so izobraževanje, služba, bivalne razmere, njihova informiranost in participacija v različnih institucijah. Dejstvo pa je, da velik delež mladih ni deležen pogojev, ki bi jim omogočali, da bi trdno, odločno in uspešno stopali proti odraslosti. Zagotavljanje prijaznejšega okolja mladim je nujen korak na poti do izboljšanja njihovega položaja v skupnosti in posledično vodi do zagotavljanja trajnostnega družbenega razvoja (Lavrič in Deželan, 2021).

Kot navaja revidirana Evropska listina o vključevanju mladih v lokalno in regionalno življenje, ki jo je v letu 2003 sprejel Kongres lokalnih in regionalnih skupnosti Evrope, so izmed nosilcev upravljanja z družbo mladim najbližje prav lokalne oblasti, zato v njihovem življenju in razvoju igrajo pomembno vlogo.

Redki primeri dobrih praks sodelovanja mladih v lokalnem okolju z lokalnimi oblastmi dokazujejo, da vseobsegajoče sodelovanje mladih v soustvarjanju družbe občutno krepi kakovost življenja v lokalni skupnosti, medtem ko v številnih primerih slabo vključevanje mladih v strukture lokalne demokracije in pomanjkanje ukrepov za izboljšanje položaja mladih povzročata zapuščanje lokalnih okolij s strani mladih in posledično izgubo enega izmed ključnih človeških virov, ki skrbi za uspešen in trajnostni razvoj lokalne skupnosti.

Nenazadnje šibka oziroma nična finančna podpora mladinske dejavnosti s strani lokalnih oblasti povzroča velike težave pri vzdrževanju mladinskih struktur, kar mladim še dodatno otežuje aktivno participacijo v lokalni skupnosti.

V tem kontekstu Občina Črnomelj svoj prispevek prepoznava v zagotavljanju prostora, v katerem lahko mladi razvijajo svoje kompetence in veščine ter dosegajo svoje cilje, se razvijajo v avtonomne družbeno odgovorne odrasle ter aktivno sooblikujejo skupnost, v kateri bo kakovost življenja uživalo celotno lokalno prebivalstvo. Za doseganje teh ciljev je treba ohraniti in krepiti sodelovanje z mladimi in mladinskimi organizacijami, ki delujejo v občini, hkrati pa razširiti oblikovanje in implementacijo ukrepov različnih sektorskih lokalnih politik z namenom spodbujanja in lajšanja integracije mladih v ekonomsko, kulturno in politično življenje skupnosti, tj. v pospeševanje lokalnih mladinskih politik, kot sta zaposlovanje in izobraževanje mladih ter ustrezna stanovanjska in socialna politika.

Občina lahko na teh področjih v okviru svojih pristojnosti pomembno prispeva k izboljšanju položaja mladih v lokalni skupnosti, s tem pa tudi širši družbi in k njihovem uspešnem prehajanju v obdobje odraslosti. Pri tem je ključnega pomena sodelovanje in vključevanje mladih v procese oblikovanja lokalnih politik.

Dejstvo je namreč, da je uspeh ukrepov mladinske politike pogojen z implementacijo in sooblikovanjem mladih pri sprejemanju teh ukrepov na lokalnih ravneh. Na ta način so ukrepi prilagojeni realnim potrebam mladih in kot taki proizvajajo najbolj optimalne učinke.

Lokalna strategija za mlade je temeljni kamen lokalne skupnosti, v katerem lokalna skupnost prepozna javni interes na področju mladine ter predvidi načine za polno uresničevanje tega javnega interesa. Na drugi strani pa je strategija orodje mladih, da skozi njeno pripravo sami tlakujejo pogoje lastnega organiziranja ter da si skozi njeno pripravo sami določijo način, področje in stopnjo vključenosti v demokratične procese odločanja v lokalni skupnosti. Lokalna strategija za mlade tako predstavlja medij med dvema svetovoma, njena temeljna naloga in učinek sta povezovanje ter vključevanje obeh prek vzajemnih procesov učenja, medgeneracijske solidarnosti in soodločanja v delo in življenje vseh segmentov lokalne skupnosti.

1.2. Zakonodajna ureditev mladinskega sektorja

V slovenski zakonodaji mladinski sektor posebej urejata dva zakona, in sicer Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju (Ur. l. RS, št. 42/2010) in Zakon o mladinskih svetih (Ur. l. RS, št. 70/2000, 42/2010). Z Zakonom o javnem interesu v mladinskem sektorju se opredeljuje mladinski sektor in določata javni interes ter način uresničevanja javnega interesa v mladinskem sektorju (1. člen ZJIMS), Zakon o mladinskih svetih pa ureja položaj, delovanje, dejavnost ter financiranje Mladinskega sveta Slovenije in mladinskih svetov lokalnih skupnosti (1. člen ZMS). Oba zakona med drugim predvidevata tudi pristojnosti lokalnih skupnosti v mladinskem sektorju. Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju (v nadaljevanju: ZJIMS). Kot določa ZJIMS, so samoupravne lokalne skupnosti poleg države nosilke javnega interesa v mladinskem sektorju. Za uresničevanje javnega interesa v mladinskem sektorju so na lokalni ravni pristojni organi samoupravne lokalne skupnosti (6. člen ZJIMS). Pri uresničevanju javnega interesa v mladinskem sektorju morajo država in samoupravne lokalne skupnosti sodelovati z organizacijami v mladinskem sektorju (9. člen ZJIMS).

Komplementarnost lokalnih in državnih ukrepov bi morala izhajati kot usklajen sistem ukrepov, vendar je mnogokrat (že na ravni države same) mladinska politika skupek nepovezanih ukrepov. Večjo koherentnost med nivoji in ukrepi mladinske politike je ZJIMS načrtno opredelil z opredelitvijo javnega interesa v mladinskem sektorju, in sicer kot:

- zagotavljanje normativnih in drugih pogojev za razvoj področij mladinskega dela in vključevanja mladinskega vidika v strategije, politike ter ukrepe, ki vplivajo na mlade, ter
- zagotavljanje finančne podpore mladinskim programom in programom za mlade, vključno s podporo mladinski infrastrukturi.

Občina lahko (ZJIMS, 27. člen) mladinsko politiko na lokalni ravni izvaja skladno z lastnimi interesi, potrebami, zmožnostmi in okoliščinami, kot so število in struktura prebivalcev, ekonomska moč ter prostorske in kadrovske zmogljivosti v mladinskem sektorju. Pri tem jim ZJIMS ponudi nekatere konkretne predloge, in sicer:

- sprejetje lokalnega programa za mladino;
- ustanovitev delovnega ali posvetovalnega telesa za mladinska vprašanja;
- finančno podporo programom v mladinskem sektorju in
- izvajanje drugih ukrepov v mladinskem sektorju v skladu z zakonom.

Občina mora poleg tega za sofinanciranje programov v mladinskem sektorju na lokalni ravni smiselno uporabljati določbe ZJIMS (27. člen ZJIMS), ki se nanašajo na sofinanciranje programov v mladinskem sektorju na nacionalni ravni. ZJIMS na tem področju sofinanciranje opredeli predvsem s pripravo javnih pozivov in javnih razpisov na področju mladinskega sektorja, ki se vsebinsko vežejo na področja mladinskega sektorja, ki jih opredeljuje zakon. Posredni načini sofinanciranja mladinskih programov so opredeljeni tudi z zagotavljanjem mladinske infrastrukture in oblikovanjem ustreznih ukrepov za razvoj mladinskega dela in mladinske politike na lokalni ravni. ZJIMS pa ne nazadnje opredeli tudi možnost lokalnih skupnosti, da za izvajanje programov za mlade in za mladinskega dela na lokalni ravni ustanovijo mladinski center (ZJIMS, 28. člen).

Zakon o mladinskih svetih (v nadaljevanju: ZMS)

ZMS je namenjen predvsem definiranju položaja, funkcij, delovanja in financiranja mladinskih svetov, a se na nekaterih točkah dotika tudi odnosa med mladinskim svetom lokalne skupnosti in občino, zaradi česar velja nekatere njegove elemente posebej predstaviti. ZMS opredeli mladinski svet lokalne skupnosti (v nadaljevanju: MSLS) kot pravno osebo zasebnega prava, v okviru katere se združujejo mladinske organizacije, opredeljene v zakonu, ki ureja javni interes mladinskega sektorja s sedežem v dotični samoupravni lokalni skupnosti (ZMS, 2. člen).

Naloge MSLS so predvsem:

- izvajanje in sodelovanje pri izvajanju mladinskega dela in drugih dejavnosti na področjih mladinskega sektorja v skladu z zakonom, ki ureja javni interes v mladinskem sektorju;
- zagotavljanje pogojev za delovanje in razvoj interesnih oblik združevanja mladih;
- omogočanje sodelovanja mladih pri sprejemanju zakonskih in drugih predpisov, ki vplivajo na življenje in delo mladih ter
- opravljanje drugih nalog za uveljavljanje interesov mladih, opredeljenih s temeljnim aktom (5. člen ZMS).

Občina oziroma njeni organi so po ZMS v tistih lokalnih skupnostih, kjer obstajajo MSLS, pred določanjem predlogov predpisov, ki neposredno vplivajo na življenje in delo mladih, dolžni o tem obvestiti MSLS (ZMS, 6. člen). Poleg tega se MSLS po ZMS med drugim financirajo tudi iz proračunov samoupravnih lokalnih skupnosti. Tako lahko občinski svet Občine, v kateri deluje MSLS, v proračunu občine predvidi sredstva, ki so namenjena za delovanje MSLS na podlagi predloženega programa (ZMS, 7. člen).

1. 3. Strateško urejanje področja mladine v občini Črnomelj

Odprtost, gostoljubnost, tradicija, bogata kulturna dediščina, neokrnjenost narave s številnimi naravnimi lepotami in posebnostmi. Vse to in še več je občina Črnomelj, največja občina v Beli krajini, ki tako po površini kot po številu prebivalcev sodi med večje slovenske občine. Občina Črnomelj sodi v statistično regijo jugovzhodna Slovenija. Sredi leta 2019 je imela občina približno 14.310 prebivalcev. Gostota naseljenosti je bila tretja najnižja, naravni prirast pa pozitiven (0,7 na 1.000 prebivalcev). Občina je imela istega leta negativen selitveni prirast. Število tistih, ki so se iz te občine odselili, je bilo višje od števila tistih, ki so se vanjo priselili. Povprečna starost občanov leta 2019 je bila 44,5 leta in tako višja od povprečne starosti prebivalcev Slovenije (43,4 leta).

V občini Črnomelj deluje en samostojni vrtec in 3 enote vrtcev pri osnovnih šolah. Skupaj jih je v šolskem letu 2019/2020 obiskovalo 491 otrok. Od vseh otrok v občini, ki so bili stari od 1–5 let, jih je bilo 73 % vključenih v vrtec, kar je manj kot v vseh vrtcih v Sloveniji skupaj (81 %). V osnovnih šolah se je v šolskem letu 2019/2020 izobraževalo približno 1.310 učencev. Različne srednje šole je obiskovalo okoli 450 dijakov. Med 1.000 prebivalci v občini je bilo leta 2019 32 študentov in 8 diplomantov, kar je manj od slovenskega povprečja. V celotni Sloveniji je bilo na 1.000 prebivalcev povprečno 37 študentov in 8 diplomantov. Med delovno aktivnim prebivalstvom je bilo v letu 2019 približno 67 % zaposlenih ali samozaposlenih oseb (5.646 občanov in občank). Povprečna mesečna plača na osebo, zaposleno pri pravnih osebah, je bila v tej občini v bruto znesku za približno 16 % nižja od letnega povprečja mesečnih plač v Sloveniji, v neto znesku pa za približno 14 % nižja.

Jugovzhodna Slovenija ima po podatkih Statističnega urada RS v letu 2019 večji delež stanovanj, ki so v slabem stanju od slovenskega povprečja in izrazito visok delež prisotnosti kriminala v stanovanjskih razmerah (povprečni delež stanovanj v Sloveniji ima 8, Jugovzhodna Slovenija 16). Po drugi strani gre za regijo z nizko stopnjo prenaseljenosti stanovanj. Ta za Slovenijo znaša 11,6 odstotkov (%), za Jugovzhodno Slovenijo pa 9,3 odstotka (%) Občina Črnomelj je imela v letu 2018 enako število stanovanj na 1.000 prebivalcev kot je povprečje za celotno Slovenijo (412). Povprečna uporabna površina naseljenega stanovanja je bila višja od slovenskega povprečja, in je znašala 90,6 m².

2. Opredelitev osnovnih pojmov, statistika na področju mladine

2.1. Statistika na področju mladine v občini Črnomelj

Med marcem in aprilom 2021 je bil na spletni povezavi mladim iz občine Črnomelj na voljo spletni vprašalnik, ki je vseboval 25 vprašanj, vezanih na življenje v občini. 275 mladih je izpolnilo spletni vprašalnik. Rezultati kažejo, da 86 % vprašanih živi v mestu Črnomelj ali naselju v občini Črnomelj. 61 % vprašalnikov so izpolnile ženske, skoraj polovico mladi, stari med 15 in 19 let. Mladi so ponosni, da prihajajo iz Občine Črnomelj. Tistih, ki na to ni ponosnih je manj kot desetina (6,2 %). Občino Črnomelj najpogosteje povežejo z besedami LEPA, ZELENA, MAJHNA, NARAVA in PRIJAZNA.

Dve petini (40 %) vprašalnikov so izpolnili mladi, ki so zaključili osnovnošolsko izobraževanje. Več kot četrtnina (28 %) je takšnih, ki so zaključili srednješolsko izobraževanje. Najmanj, desetina je takšnih, ki so magistrirali ali doktorirali. Slaba tretjina vprašanih je mnenja, da je ponudba neformalnega izobraževanja v občini nezadostna oziroma komaj zadostna. Le dobra petina vseh vprašanih pa meni, da je ponudba dobra oziroma zelo dobra. Moški in ženske ocenjujejo ponudbo neformalnega izobraževanja podobno. Prihaja pa do razlik z zadovoljstvom ponudbe s starostjo - mlajši, stari med 15 in 19 let vrednotijo ponudbo neformalnega izobraževanja višje od drugih.

Vprašani mladi so se v zadnjem letu najpogosteje udeležili neformalnega izobraževanja na področju gibanja in zdravja. Sledijo strokovna izobraževanja in izobraževanja s področja kulture in kreativnosti. Najmanj pogosto so se mladi udeležili neformalnega izobraževanja s področja tujih jezikov. Razlik glede vsebine med moškimi in ženskami ni, se pa vprašani moški pogosteje udeležujejo neformalnega izobraževanja na vseh področjih, razen pri izobraževanjih vezanih na učenje tujih jezikov. Največji delež zaposlitvenega statusa predstavlja status dijaka oziroma dijakinje (44 %).

Skoraj tretjina vprašanih je redno zaposlena, najmanj vprašanih pa je samozaposlenih oziroma dela prek avtorske/podjemne pogodbe. Največ, skoraj tretjina mladih (31,3 %) ocenjujejo ponudbo delovnih mest v Beli krajini kot komaj zadostno. Dobra četrtnina (26,2 %) jo vidi kot nezadostno. Skupaj manj kot petina ponudbo delovnih mest ocenjujejo kot dobro ali zelo dobro. Do majhnih razlik v oceni prihaja glede na spol - ženske ponudbo delovnih mest v Beli krajini ocenjujejo kot manj zadostno od moških. Večje razlike pa se pojavijo glede na zaposlitveni status. Dijaki oziroma dijakinje so v oceni ponudbe bolj pozitivni (v povprečju jo ocenjujejo kot zadostno), brezposelni, zaposleni in študentje pa kot komaj zadostno. Kot nezadostno, torej najnižje, ponudbo delovnih mest v povprečju vrednotijo samozaposleni oziroma delavci preko podjemnih/avtorskih pogodb.

S prehodom v odraslost se torej že tako nizka ocena ponudbe delovnih mest niža, na podlagi rezultatov pa bi lahko sklepali, da so samozaposleni oziroma delavci preko podjemnih/avtorskih pogodb v takšen zaposlitveni status primorani. Več kot polovico vprašanih (55,6 %) si želi pridobiti oziroma ohraniti zaposlitev na območju Bele krajine. Manjši delež tega ne želi, dobra četrtnina (28 %) pa še ni odločena.

Mnenja mladih so o tem, kakšno podporo nudi Občina Črnomelj mladim podjetnikom zelo deljena. Četrtnina (25,8 %) jih meni, da je ta zadostna. Manj kot petina, da je ta bodisi dobra oziroma komaj zadostna. Najmanjši delež mladih ocenjujejo podporo bodisi kot nezadostno ali zelo dobro. Do razlik v vrednotenju podpore prihaja pri pregledu zaposlitvenega statusa vprašanih. Dijaki so podporo ocenili v povprečju kot zadostno. Prav tako, a z nižjim povprečjem, tudi študentje in zaposleni. Kot komaj zadostno podporo ocenjujejo brezposelni oziroma zaposleni preko podjemne/avtorske pogodbe. Samozaposleni pa tovrstno podporo vidijo kot nezadostno.

Vsak sedmi mlad, ki je sodeloval v spletnem vprašalniku, živi pri starših ali skrbnikih. Zelo majhen delež vprašanih (5 %) je lastnikov nepremičnine in živi v lastnem stanovanju oziroma hiši. Največ mladih svojo stanovanjsko ureditev vrednoti z najvišjima ocenama (skupaj polovica vprašanih). Podpovprečno oceno zadovoljstva s stanovanjsko preskrbo je izrazila dobra petina vprašanih mladih. Ko zbrane ocene križamo s spolom, ugotovimo da so ženske (povprečna ocena 5,12) v povprečju bolj zadovoljne od moških (povprečna ocena 4,99) glede trenutne stanovanjske ureditve. A glavna razlika v zadovoljstvu nastane v prerezu odgovorov glede na starost. Zadovoljstvo s starostjo namreč drastično pade (iz povprečne ocene 5,85 med 15-19 letniki na 3,83 med 25-29 letniki). Še večje so razlike glede na zaposlitveni status. Dijaki in študentje so visoko zadovoljni s svojo stanovanjsko ureditvijo, redno zaposleni povprečno (povprečna ocena 4), najnižje pa so samozaposleni in zaposleni po avtorski/podjemni pogodbi (1,7).

Mladi se v največji meri po občini Črnomelj premikajo z avtomobilom. Takšnih je kar dve tretjini vseh mladih (67,6 %). Če podatke križamo s prebivališčem mladih, ugotovimo, da se mladi iz mesta Črnomelj v skoraj enakih razmerjih poslužujejo hoje kot rabe avtomobila, zelo majhen delež (manj kot 5 %) pa kolesa. Mladi, ki prebivajo v naselju v občini, po večini kot glavno sredstvo premikanja uporabljajo avtomobil (87,5 %) in v manjši meri hojo ali avtobus. Nekaj več kot polovica mladih ki ne živijo v občini (53,8 %), a preživljajo čas na področju občine Črnomelj uporablja avtomobil, preostali avtobus (33,3 %) in hojo (12,8 %). Več kot polovica vprašanih mladih (54,5 %) javnega prevoza sploh ne uporablja, nekajkrat letno pa petina (19,6 %). Dnevno javni prevoz uporablja več kot desetina (12 %) mladih, pri čemer so vsi mladi, ki tako pogosto uporabljajo javni prevoz stari med 15 in 19 let.

Vprašani mladi na območju občine Črnomelj najpogosteje prosti čas namenjamo športnim aktivnostim. Sledijo dejavnosti s področja kulture in kreativnosti, nato prostovoljske aktivnosti. Najmanj časa mladi namenjajo političnim aktivnostim.

O B Č I N A
ČRNOMELJ

Velika večina mladih (93,1 %) pozna dejavnosti, ki se za mlade izvajajo na območju občine Črnomelj (gasilska društva, folklorne skupine, kulturno-umetniška društva, športna društva, mladinski center BIT, klub belokranjskih študentov, Mladinski kulturni klub Bele krajine, Podjetniški inkubator Bela krajina in druge. Skoraj tri četrtine (71,6 %) mladih, se njihovih prirediteljev in dogodkov rado udeležuje. Mladi za večji obisk dejavnosti predlagajo naslednje spremembe:

- BOLJŠA KOMUNIKACIJA (enoten spletni portal, več oglasov, usklajenost akterjev, letna anketa kaj naj se izvede med mladimi)
- VEČJA IZBIRA (več dogodkov, bolj raznovrstni dogodki, več strokovno usmerjenih vsebin)
- BOLJŠA DOSTOPNOST (organiziran prevoz do dogodkov, več dejavnosti ob vikendih, odprtost organizatorjev, varnost, dostopna cena, dogodki primerni za mlade družine)
- TEMATSKA RAZNOLIKOST (zanimivejše teme, nastop glasbenikov ki še niso bili v Črnomlju, vedno srečevanje istih ljudi)
- PRIMERNEJŠA INFRASTRUKTURA (bolj primerni prostori, razširjeno izven samega mesta Črnomelj, urejeni prostori za prosto druženje s prijatelji)
- VEČ PROSTEGA ČASA (povezanost s šolo, na primer šolski tehniški dnevi).

Mladi, ki so odgovorili na spletni vprašalnik, so povprečno ocenili, da lahko v občini uresničujemo svoje ideje in pobude (povprečna ocena 3,6 na lestvici od 1 do 7). Pri tem so moški imeli občutek, da lahko svoje ideje in pobude v višji meri uresničujemo (povprečna ocena 3,8) od žensk (povprečna ocena 3,5).

Predlogi mladih, kaj bi sami prednostno urejali v občini, so naslednji:

- PROSTOR ZA DRUŽENJE (nov klub, zunanji prostor za zbiranje, center za mlade, večnamenski prostor)
- PONUDBA REKREACIJE (kot Park Bonifika, bazen za športne plavalce, trim steze, več športne ponudbe za dekleta, skatepark)
- STANOVANJA ZA MLADE (spodbude za gradnje, neprofitna stanovanja)
- POVEZOVANJE FORMALNEGA IN NEFORMALNEGA IZOBRAŽEVANJA (predavanja v šolah, tržnica)
- VEČ PROSTOČASNE PONUDBE ZA MLADE (dogodki za mlade, več koncertov, plesi, izleti, glasbena izobraževanja)
- INFRASTRUKTURA (ceste, prostor za mlade glasbenike, ureditev vojašnice v medgeneracijski multifunkcionalni prostor, prenova kino dvorane, optika, trajnostna prometna ureditev)
- ZAPOSLOVANJE (razvoj, delo za izobražen kader finančne spodbude za diplomante, denarna pomoč pri odprtju podjetja)
- VARNOST (reševanje romske problematike).

3. Aktualno stanje

Področje mladih na Občini Črnomelj je urejeno znotraj Oddelka za družbene dejavnosti, kjer bodo skrbeli tudi za izpeljavo ukrepov načrtanih v strategiji. V sklopu področja mladih deluje Posvetovalno telo za področje kakovosti življenja mladih pri županu občine, kjer se redno srečujejo predstavniki mladinskih organizacij in občine. Podporo lahko organizacije za mlade dobijo tudi s prijavo na razpis za sofinanciranje mladinskih projektov in nakupa opreme za izvajanje aktivnosti za mlade, na podlagi katerega lahko pridobijo sredstva. Občina Črnomelj sofinancira tudi delovanje Mladinskega centra BIT Črnomelj, katerega cilj je da mladim v občini nudi informiranje, svetovanje, finančno in organizacijsko pomoč pri uresničitvi idej, pomoč pri iskanju zaposlitve, pomoč pri vsakdanjem življenju ter pomoč pri vključevanju v lokalne in mednarodne projekte.

Organizacije, ki obstajajo v občini in se ukvarjajo z mladimi:

MC BIT - Mladinski center BIT je socialno podjetje, ki nudi prostor za svobodno izražanje mladih, razvijanje njihovih sposobnosti, spoznavanje sebe in sveta. za udejstvovanje. BIT je prostor. Mladini izboljšujemo kompetence, zaposljivost, vključenost, možnosti odločanja s pomočjo neformalnega izobraževanja, mednarodnih izmenjav, organizacije dogodkov, neformalnega druženja.

Mladinski center BIT sta leta 2004 ustanovila Klub belokranjskih študentov in Mladinski kulturni klub Bele krajine z namenom aktivacije mladih in mednarodnih povezovanj. V lokalnih projektih sodelujemo s srednjimi šolami, občino Črnomelj, Uradom za Mladino in z mrežo Mama, v evropskih projektih z mrežo YEU in na regionalnem nivoju z mrežo SEEYN, ki združuje mladinske organizacije JV Evrope.

4. Priprava strategije

Strategija je bila pripravljena v več korakih. Začela se je z izvedbo spletne ankete, ki je povzeta v točki 2.1.

Prvo predstavitev procesa smo izvedli 10. 2. 2021 na srečanju s predstavniki Posvetovalnega telesa za področje kakovosti življenja mladih pri županu občine Črnomelj.

Nadaljevala se je s serijo 5ih delavnic v 5ih različnih krajevnih skupnostih:

- 28. 5. 2021 na Gričku v Črnomlju
- 17. 7. 2021 v Vinici
- 3. 9. 2021.v Adlešičih – lokal Selas Locos
- 10. 9. 2021 v Kanu Kamp v Radencih

Zaključila pa na srečanju 15. 10. 2021 na občini Črnomelj s predstavniki mladih in mladinskih organizacij aktivnih v občini.

Mladi so na različnih nivojih podali ukrepe, ki so del strategije.

5. Nadzor nad izvajanjem strategije

Nadzor nad izvajanjem strategije prevzema posvetovalno telo za področje kakovosti življenja mladih pri županu občine, ki 1 sestanek letno nameni pregledu izpeljanih ukrepov in predlaga morebitne prilagoditve/spremembe. Strategija je živ dokument, ki odgovarja na potrebe mladih v občini Črnomelj in jih podpira pri njihovem udejstvovanju in življenju v občini Črnomelj. MC BIT je kot glavna organizacija v občini odgovoren za pomoč občini in svetovanje občini, ko potrebuje pomoč.

6. Ukrepi strategije za mlade

6. 1. Neformalno izobraževanje in usposabljanje

1. **Strateški cilj 1:** Okrepitev organizacij za mlade in zagotoviti sredstva za njihovo delovanje

a.) **Ukrep 1.a:** sofinanciranje mladinskih programov in nakupa opreme za izvajanje aktivnosti za mlade

Identifikacija problematike: premalo subvencioniranih programov, ki spodbujajo mlade k aktivni participaciji v občini

Opis ukrepa: subvencija oziroma sofinanciranje programov za mlade s pomočjo občinskega razpisa.

Kazalnik 1: število oddanih vlog

Kazalnik 2: število subvencioniranih oziroma financiranih programov neformalnega izobraževanja

Odgovorni nosilec 1: občina

Odgovorni nosilec 2: organizacije v mladinskem sektorju

Odgovorni nosilec 3: javni zavodi

Kazalnik 1: število oddanih vlog

Začetno stanje:

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število	6	7	8	9	10

Kazalnik 2: število financiranih programov neformalnega učenja

Začetno stanje:

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število	10	14	15	16	18

b.) Ukrep 1.b: zagotovitev opravljanja praks tehničnega izobraževanja, povezovanje z lokalnimi podjetji

Identifikacija problematike: V občini je premalo povezovanja z uspešnimi podjetji, ki nudijo veiko praktičnih izkušenj in prenosa formalnega znanja v prakso

Opis ukrepa: vzpostavitev sistema opravljanja praks v uspešnih podjetjih v Beli Krajini

Kazalnik 1: število vključenih podjetij v možnost opravljanja prakse

Kazalnik 2: število dijakov in študentov, ki so opravljali prakso v tovrstnih podjetjih

Kazalnik 3: zaposlitve po opravljeni praksi

Odgovorni nosilec 1: organizacije v mladinskem sektorju

Odgovorni nosilec 2: občina

Odgovorni nosilec 3: podjetja v lokalnem okolju

Kazalnik 1: število vključenih podjetij v možnost opravljanja prakse

Začetno stanje:

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število	3	5	7	10	12

Kazalnik 2: število dijakov in študentov, ki so opravljali prakso v tovrstnih podjetjih

Začetno stanje:

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število	9	15	21	30	36

c.) Ukrep 1.c: Več pomoči pri učenju (tutorstvo) srednja šola

Identifikacija problematike: V občini ne obstaja mehanizem, ki bi mladim srednjedšolcem zagotavljal podporo pri učenju, uvajanju v srednjo šolo, spoznavanjem z novim okoljem.

Opis ukrepa: vzpostaviti javno mrežo tutorjev

Kazalnik 1: število dijakov, študentov vključenih v mrežo tutorjev

Kazalnik 2: število dijakov s tutorjem

Odgovorni nosilec 1: občina

Odgovorni nosilec 2: organizacije v mladinskem sektorju

Odgovorni nosilec 3: javni zavodi (šole)

Kazalnik 1: število dijakov, študentov vključenih v mrežo tutorjev

Začetno stanje: 0

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število	5	10	12	14	16

Kazalnik 2: število dijakov s tutorjem

Začetno stanje: 0

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število	20	40	48	56	64

d.) Ukrep 1.d: Tržnica študijskih gradiv

Identifikacija problematike: veliko dijakov in študentov si zaradi visokih cen novih učbenikov in ostalega gradiva težko privošči tovrstne nakupe ali pa je težko dobiti nekatera gradiva.

Opis ukrepa: vsako leto na začetku šolskega leta, bi organizirali tržnico študijskih rabljenih gradiv po dostopnih cenah.

Kazalnik 1: število prireditev

Kazalnik 2: število udeležencev tržnice

Kazalnik 3: število ponudnikov študijskega gradiva

Odgovorni nosilec 1: organizacije v mladinskem sektorju

Odgovorni nosilec 2: občina

Odgovorni nosilec 3: javni zavodi

Kazalnik 1: število prireditev

Začetno stanje: 0

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število	1	2	2	2	2

Kazalnik 2: število udeležencev tržnice

Začetno stanje: 0

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število	30	50	70	90	110

Kazalnik 3: število ponudnikov študijskega gradiva

Začetno stanje: 0

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število	15	20	25	30	35

e.) Ukrep 1.e: Karierni sejem

Identifikacija problematike: Mladi po končani osnovni šoli ne vedo, kaj bi radi počeli na svoji poklicni poti.

Opis ukrepa: organizacija poklicnega sejma, kjer bi se različna podjetja, poklici in ostali iz Bele krajine predstavili učencem in dijakom, da bi se le ti navdušili nad katerim od njih in se nato tudi vpisali na nadaljnje izobraževanje v tej smeri.

Kazalnik 1: število kariernih sejmov

Kazalnik 2: število učencev in dijakov na kariernih sejmih

Kazalnik 3: število sodelujočih podjetij in poklicev na kariernem sejmu

Odgovorni nosilec 1: občina

Odgovorni nosilec 2: organizacije v mladinskem sektorju

Odgovorni nosilec 3: javni zavodi

Kazalnik 1: število kariernih sejmov

Začetno stanje: 0

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število	1	1	1	1	1

Kazalnik 2: število učencev in dijakov na kariernih sejmih

Začetno stanje: 0

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število	100	120	130	140	150

Kazalnik 3: število sodelujočih podjetij in poklicev na kariernem sejmu

Začetno stanje: 0

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število	8	10	12	14	16

- f.) **Ukrep 1.f: Več evropskih projektov, ki oblikujejo program in različne delavnice v mladinskem centru, mladi iz različnih interesnih skupin delijo in širijo svoje znanje.**

Identifikacija problematike: premalo prijavljenih evropskih projektov v občini s strani mladih.

Opis ukrepa: spodbujanje mladih k sodelovanju in pripravi evropskih projektov, ter prijavi na ustrezne evropske inštitucije ter nudenje podpore s strani mladinskih organizacij, ki poznajo to področje.

Kazalnik 1: število mladih vključenih v evropske projekte

Kazalnik 2: število prijavljenih solidarnostnih projektov

Kazalnik 3: število sprejetih in izvedenih projektov

Odgovorni nosilec 1: organizacije v mladinskem sektorju

Odgovorni nosilec 2: občina

Kazalnik 1: število mladih vključenih v evropske projekte

Začetno stanje: 30

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število	35	40	45	50	55

Kazalnik 2: število prijavljenih evropskih projektov

Začetno stanje:

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število	5	6	6	6	6

Kazalnik 3: število sprejetih in izvedenih projektov

Začetno stanje:

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število	3	4	4	4	4

g.) Ukrep 1g: ekskurzije za povezovanje dijakov

Identifikacija problematike: nepoznavanje vrstnikov-dijakov med seboj. Dijaki iz Novega mesta in dijaki iz Črnomlja se med seboj ne poznajo in si želijo več povezovanja

Opis ukrepa: organizirane ekskurzije v tujino, druženje zabava mladih, organizirani izleti v hribe, smučanje, adrenalinske parke.

Kazalnik 1: število izvedenih ekskurzij

Kazalnik 2: število mladih udeleženi v ekskurzije

Odgovorni nosilec 1: MC BIT

Odgovorni nosilec 2: občina

Kazalnik 1: število izvedenih ekskurzij

Začetno stanje: 0

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število	1	1	1	1	1

Kazalnik 2: število mladih udeleženi v ekskurzije

Začetno stanje: 0

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število	40	40	40	40	40

6.2. Formalno izobraževanje

a.) Ukrep 2.a: povečanje različnih srednješolskih izobraževalnih progamov

Identifikacija problematike: zaradi premalo programov srednjega izobraževanja morajo dijaki iz občine Črnomelj v srednje šole v Novo mesto. Želeli pa bi si več priložnosti v lastni občini

Opis ukrepa: več programov za šolanje v srednji šoli Črnomelj (zdravstvena, kmetijska, gostinjska, turistična, elektro, frizerska, računalniška)

Kazalnik 1: število novih programov v SŠ

Kazalnik 2: število mladih vključenih v tovrstno izobraževanje

Odgovorni nosilec 1: občina

Odgovorni nosilec 2: organizacije v mladinskem sektorju

Odgovorni nosilec 3: javni zavodi

Kazalnik 1: število novih programov v SŠ

Začetno stanje: 0

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število	0	1	2	3	3

Kazalnik 2: število mladih vključenih v tovrstno izobraževanje

Začetno stanje: 0

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število	0	15	20	25	30

b.) Ukrep 2.b: odprtje študijske sobe

Identifikacija problematike: na območju občine Črnomelj nimamo prostora, kjer bi se dijaki in študentje lahko v miru učili.

Opis ukrepa: odprtje in ureditev prostora s potrebno infrastrukturo za spodbujanje učenja

Kazalnik 1: število prostorov primernih za učenje

Kazalnik 2: število mladih vključenih v tovrstno učenje

Odgovorni nosilec 1: občina

Odgovorni nosilec 2: organizacije v mladinskem sektorju

Odgovorni nosilec 3: javni zavodi

Kazalnik 1: število prostorov primernih za učenje

Začetno stanje: 0

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število	0	1	1	1	1

Kazalnik 2: število uporabnikov prostora

Začetno stanje: 0

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število	0	15	20	25	30

c) Ukrep 2.c: organizacija tečajev reševanja iz vode, veslanja (kajak, kanu) za pridobitev licenc potrebnih za izvajanje turističnih doživetj

Identifikacija problematike: turizem je v občini vezan tudi na obvodne in vodne športe, zato je potrebno omogočiti izobraževanje in pridobitev ustreznih licenc v občini

Opis ukrepa: organizacija tečajev in opravljanje licenc za opravljanje dejavnosti na vodi in ob njej

Kazalnik 1: število izvedenih tečajev

Kazalnik 2: število mladih vključenih v tovrstno izobraževanje

Kazalnik 3: število pridobljenih licenc

Odgovorni nosilec 1: občina

Odgovorni nosilec 2: organizacije v mladinskem sektorju

Odgovorni nosilec 3: javni zavodi

Kazalnik 1: število izvedenih tečajev

Začetno stanje: 0

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število	2	4	4	4	4

Kazalnik 2: število mladih vključenih v tovrstno izobraževanje

Začetno stanje: 0

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število	5	15	20	25	30

Kazalnik 3: število pridobljenih licenc

Začetno stanje: 0

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število	5	15	20	25	30

d) Ukrep 2.d: Javni poziv za dodeljevanje denarnih spodbud dijakom za vpis v prvi letnik Srednje šole Črnomelj, program gimnazija v šolskem letu 2021/2022 na podlagi Odloka o dodeljevanju denarnih spodbud dijakom SŠ Črnomelj, program gimnazija.

Opis ukrepa: Spodbuda dijakov za vpis na Srednjo šolo Črnomelj – program gimnazija. Dijakov vpisanih v prvi letnik gimnazije letos je bilo 24, od tega 18 iz naše občine, ki tudi prejemajo te denarne spodbude. V šolskem letu 2021/2022 se prične s podeljevanjem denarnih spodbud, in sicer vsem dijakom vpisanim v 1. letnik programa gimnazija. V naslednjih letih pa bodo denarne spodbude prejemali tudi dijaki višjih letnikov, vendar ne vsi, temveč le tisti, ki bodo dosegli povprečno oceno 3,5.

Začetno stanje: 18

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število	20	20	20	20	20

6.3. Zaposlovanje

Strateški cilj 3: boljše možnosti za zaposlovanje v Beli krajini

a.) Ukrep 3.a: Delovna mesta za visoko izobražen kader

Identifikacija problematike: visokoizobražen kader se seli v večja mesta (Ljubljana), saj ne najde primerne zaposlitve svoji izobrazbi

Opis ukrepa: spodbujanje podjetij za zaposlovanje visokoizobraženega kadra s subvencijami ali drugimi spodbudami

Kazalnik 1: število sodelujočih podjetij

Kazalnik 2: število novo zaposlenih mladih z visoko izobrazbo v Beli krajini

Odgovorni nosilec 1: občina

Odgovorni nosilec 2: organizacije v mladinskem sektorju

Odgovorni nosilec 3: javni zavodi

Odgovorni nosilec 4: podjetja v lokalnem okolju

Kazalnik 1: število sodelujočih podjetij

Začetno stanje:0

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število	2	4	6	8	10

Kazalnik 2: število novo zaposlenih mladih z visoko izobrazbo v Beli krajini

Začetno stanje:0

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
------	------	------	------	------	------

Število	4	8	12	16	20
---------	---	---	----	----	----

b.) Ukrep 3.b: Vzpodbude mladim za delo v turizmu - pomoč pri razvoju novih turističnih produktov, pomoč pri prepoznavnosti Bele krajine in izdelkov iz domačega okolja.

Identifikacija problematike: mladi, ki želijo ostati in delati na področju turizma v Beli krajini se soočajo z veliko vprašanj na katere ne dobijo odgovorov, predvsem pa ne vedo na koga naj se obrnejo za pomoč oziroma svetovanje

Opis ukrepa: spodbujanje mladih s subvencijami za inovacije, delo v turizmu, promoviranje izdelkov na spletni strani in drugje preko občinskih medijev

Kazalnik 1: število sodelujočih mladih

Kazalnik 2: število subvencij oziroma pomoči mladim

Kazalnik 3: število objavljenih promocij novih izdelkov

Odgovorni nosilec 1: občina

Odgovorni nosilec 2: organizacije v mladinskem sektorju

Odgovorni nosilec 3: javni zavodi

Kazalnik 1: število sodelujočih mladih

Začetno stanje: 0

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število	4	8	12	16	18

Kazalnik 2: število subvencij oziroma pomoči mladim

Začetno stanje: 0

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število	4	8	12	16	18

Kazalnik 3: število objavljenih promocij novih izdelkov

Začetno stanje: 0

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število	8	12	24	32	54

c.) Ukrep 3.c: Vzodbude mladim podjetnikom za ustanovitev podjetij

Identifikacija problematike: mladi, ki želijo ostati in delati v Beli krajini se soočajo z veliko birokratskimi in finančnimi ovirami. Mladi imajo ideje, a je pot od ideje do ustanovitve podjetja zelo zapletena in povezana s finančnimi vložki, ki jih večinoma nimajo. Želijo si dodatne podpore, kot zgolj podjetniškega spodbujevalnika

Opis ukrepa: spodbujanje mladih s subvencijami za nova podjetja, promoviranju izdelkov na spletni strani in drugje preko občinskih medijev

Kazalnik 1: število novih podjetij mladih

Kazalnik 2: število subvencij oziroma pomoči mladim

Kazalnik 3: število objavljenih promocij izdelkov

Odgovorni nosilec 1: občina

Odgovorni nosilec 2: organizacije v mladinskem sektorju

Odgovorni nosilec 3: javni zavodi

Kazalnik 1: število novih podjetji mladih

Začetno stanje:

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število	4	6	7	8	9

Kazalnik 2: število subvencij oziroma pomoči mladim

Začetno stanje:

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število	2	4	4	4	4

Kazalnik 3: število objavljenih promocij izdelkov

Začetno stanje:

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število	8	12	24	32	54

6.4. Stanovanjska problematika

Strateški cilj 4: okrepitev stanovanjske politike Bele krajine in omejevanje selitve v večja mesta iz občine

a.) Ukrep 4.a: izgradnja novih stanovanja za mlade, mlade družine.

Identifikacija problematike: v občini primanjkuje prostora in stanovanj za mlade družine in mlade, prav tako si jih mlade družine ne morejo privoščiti zaradi visokih cen nepremičnin v Sloveniji, za najem pa primanjkuje primernih stanovanj. Hkrati imajo zelo zapletene vstopne pogoje za mlade, kar je potrebno spremeniti.

Opis ukrepa: izgradnja stanovanj, ki bi jih lahko po subvencionirani ceni oddajali mladim družinam in mladim.

Kazalnik 1: število novozgrajenih stanovanj

Kazalnik 2: število vseljenih mladih družin in mladih

Kazalnik 3: število subvencij najemnin

Odgovorni nosilec 1: občina

Odgovorni nosilec 2: organizacije v mladinskem sektorju

Odgovorni nosilec 3: javni zavodi

Kazalnik 1: število novozgrajenih stanovanj

Začetno stanje:

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število					

Kazalnik 2: število vseljenih mladih družin in mladih

Začetno stanje:

Leto	2022	2023	2024	2025	2026

Število					
---------	--	--	--	--	--

Kazalnik 3: število subvencij najemnin

Začetno stanje:

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število					

6.5. Participacija: vključevanje mladih v odločanje v lokalni skupnosti

Strateški cilj 5: okrepitev vključevanja mladih v lokalno skupnost in krepitev pripadnosti občinam v Beli krajini

a.) Ukrep 5.a: Srečanja z županom in svetniki

Identifikacija problematike: Mladi bi želeli več sodelovanja in povezovanja ter soustvarjanje odločitev in opozarjanje na problematiko mladih v Beli krajini.

Opis ukrepa: Na srečanjih z odločevalci bi lahko izrazili svoja pričakovanja, težave, rešitve,...

Kazalnik 1: število srečanj/leto

Kazalnik 2: sodelovanje predstavnikov mladih v sklopu posvetovalnega telesa pri županu

Kazalnik 3: število mladih na srečanjih z županom in svetniki

Odgovorni nosilec 1: občina

Odgovorni nosilec 2: organizacije v mladinskem sektorju

Kazalnik 1: število srečanj/leto

Začetno stanje: 2-3

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število	3	3	4	4	4

Kazalnik 2: sodelovanje predstavnikov mladih na sejah občinskih svetov

Začetno stanje: 0

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število	2	2	2	2	2

Kazalnik 3: število mladih na srečanjih v sklopu posvetovalnega telesa za mlade

Začetno stanje: 10

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število	10	10	12	12	12

b.) Ukrep 5.b: Preglednost in obveščenost mladih pri razpisih in projektih

Identifikacija problematike: mladi si želijo, da bi bili vsi razpisi in projekti v obviru občine bolj pregledni predvsem pa da bi bili zbrani na enem mestu in objavljeni, tako da bi lahko mladi sodelovali pri tem.

Opis ukrepa: spletna stran občine z objavljenimi razpisi, socialna omrežja z objavami le tega.

Kazalnik 1: število objav na spletni strani

Kazalnik 2: število objav na družbenih omrežjih

Kazalnik 3: število objavljenih projektov, razpisov

Odgovorni nosilec 1: občina

Odgovorni nosilec 2: organizacije v mladinskem sektorju

Kazalnik 1: število objav na spletni strani

Začetno stanje: 1

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število	2	3	3	3	3

Kazalnik 2: število objav na družbenih omrežjih

Začetno stanje: 2

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število	4	4	6	6	6

Kazalnik 3: število objavljenih projektov, razpisov

Začetno stanje: 1

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število	1	1	1	1	1

6.6. Mladinsko organiziranje. Izboljšanje pogojev delovanja organizacij v mladinskem sektorju

Strateški cilj 6: Vzpostavitev mladinske skupnosti – več organizacij, ki si želijo biti bolj povezane med seboj

a.) Ukrep 6.a: Izvedba tržnice organizacij, ki bo povezala mladinska društva in omogočala več sodelovanja pri nastajanju programov

Identifikacija problematike: društva se med seboj slabo poznajo in si želijo več sodelovanja

Opis ukrepa: Organizacija tržnice organizacij 1x letno, ki združi organizacije, ki se ukvarjajo z mladimi v regiji.

Kazalnik 1: število organizacij, ki se bodo udeležile tržnice

Odgovorni nosilec 1: BIT Črnomelj

Odgovorni nosilec 2: občina

Kazalnik 1: število organizacij, ki se bodo udeležile tržnice

Začetno stanje: 0

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število	5	7	9	11	13

b.) Ukrep 6.b: spodbujanje ustanavljanja in delovanja mladinskih društev, ter sofinanciranje programov delovanja

Identifikacija problematike: mladi si želijo organiziranega druženja, delovanja za dobro vseh v Beli krajini, predvsem si želijo organizacij, ki bi jih vodile, pomagale in podpirale pri izvedbi njihovih idej, želja, ter predstavljale njihove potrebe odločevalcem.

Opis ukrepa: spodbude in financiranje programov društev za mlade

Kazalnik 1: število društev v Beli krajini

Kazalnik 2: število mladih vključenih v društvih

Kazalnik 3: število izvedenih dogodkov v organizaciji mladinskih društev financiranih s strani občine

Odgovorni nosilec 1: občina

Odgovorni nosilec 2: BIT Črnomelj

Kazalnik 1: število društev v Beli Krajini

Začetno stanje:

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število	12	13	14	15	16

Kazalnik 2: število mladih vključenih v društvih

Začetno stanje:

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število	50	60	70	80	100

Kazalnik 3: število izvedenih dogodkov v organizaciji mladinskih društev financiranih s strani občine

Začetno stanje:

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število	5	7	9	11	13

6.7. Enake možnosti

Strateški cilj 7: Okrepitev enakih možnosti vsem mladim v Beli krajini

a.) Ukrep 7.a: štipendije za uspešne dijake

Identifikacija problematike: mladi, predvsem tisti iz slabših socialnih okolij si želijo enakih možnosti pri šolanju, zaposlitvah in življenju v občini.

Opis ukrepa: glede na pravilnik, štipendije za uspešne učence iz socialno ogroženih družin

Kazalnik 1: število štipendij za uspešne dijake

Kazalnik 2: število sodelujočih organizacij in podjetij

Odgovorni nosilec 1: občina

Odgovorni nosilec 2: organizacije in podjetja

Kazalnik 1: število štipendij za uspešne dijake

Začetno stanje: ?

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število	2	2	4	4	4

Kazalnik 2: število sodelujočih organizacij in podjetij

Začetno stanje: 0

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število	1	2	2	3	4

c.) Ukrep 7.B: Ustanovitev izmenjevalnica orodja, opreme

Identifikacija problematike: mladi, predvsem tisti iz slabših socialnih okolij si težko privoščijo nakup novega orodja in opreme za obnovo, gradnjo ali prosti čas. S skupno vzpostavitvijo izmenjevalnice, bi lahko več stvari v lokalni skupnosti uredili tudi sami.

Opis ukrepa: Vzpostavitev izmenjevalcije orodja za izposajo

Kazalnik 1: število orodja, opreme za izposajo

Kazalnik 2: število mladih, ki si izposojajo opremo, orodje

Odgovorni nosilec 1: MC BIT

Odgovorni nosilec 2: občina

Odgovorni nosilec 3: podjetja in organizacije lokalnega okolja

Kazalnik 1: število orodja, opreme za izposajo

Začetno stanje: 0

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število	6	10	12	14	16

Kazalnik 2: število mladih, ki si izposojajo opremo, orodje

Začetno stanje:

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število	20	30	40	50	60

4.8. Mobilnost:

a) Ukrep 8.a: boljša javna razsvetljava (Dolenjci-Adlešiči)

Identifikacija problematike: Na odseku Adlešiči-Dolenjci primanjkuje javne razsvetljave in posledično vpliva na slabšo varnost v prometu, tako avtomobilov, pešcev kot tudi kolesarjev.

Opis ukrepa: postavitve javne razsvetljave na tem območju

Kazalnik 1: število postavljenih svetil

Odgovorni nosilec 1: občina

Odgovorni nosilec 2: direkcija RS za ceste

Odgovorni nosilec 3: Gradbena podjetja

Kazalnik 1: število postavljenih svetil

Začetno stanje:

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
------	------	------	------	------	------

Število/km					
------------	--	--	--	--	--

b.) Ukrep 8.b: izgradnja kolesarskih stez (Dolenjci-Žuniči)

Identifikacija problematike: Na odseku Žuniči-Dolenjci ni kolesarske steze in posledično vpliva na slabšo varnost v prometu, tako avtomobilov, pešcev kot tudi kolesarjev.

Opis ukrepa: izgradnja kolesarske steze in razširitev ceste na tem območju

Kazalnik 1: število kilometrov nove kolesarske poti

Odgovorni nosilec 1: občina

Odgovorni nosilec 2: direkcija RS za ceste

Odgovorni nosilec 3: Gradbena podjetja

Kazalnik 1: število kilometrov nove kolesarske poti

Začetno stanje: 0

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število/km	0	4	8	12	

c.) Ukrep 8.c: asfaltirana pot do kampa Jankovič oziroma do reke Kolpe

Identifikacija problematike: Na tem odseku, je pot makadamska in slabo urejena, predvsem poleti pa zelo obremenjena in zato prihaja do velikih težav v prometu na tem odseku.

Opis ukrepa: asfaltiranje in razširitev ceste na tem območju

Odgovorni nosilec 1: občina

Odgovorni nosilec 2: direkcija RS za ceste

Odgovorni nosilec 3: Gradbena podjetja

d.) Ukrep 8.d: avtobusne postaje

Identifikacija problematike: na mnogih avtobusnih postajališčih ni postavljenih postaj (npr. Veliki in Mali Nerajec, Sela pri Dragatušu, Nova Lipa,..)

Opis ukrepa: postaviti avtobusne postaje s streho in napisanimi voznimi redi

Kazalnik 1: število novopostavljenih postaj s streho in voznim redom

Odgovorni nosilec 1: občina
Odgovorni nosilec 2: MPOV
Odgovorni nosilec 3: Gradbena podjetja

Kazalnik 1: število novopostavljenih postaj s streho in voznim redom

Začetno stanje:

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število	2	4	4	4	4

f.) Ukrep 8.e:

Identifikacija problematike: avtobusi v javnem prometu vozijo zelo redko kar otežuje povezave med kraji in življenjem v občini

Opis ukrepa: Izboljšane in povečano število povezav javnega prevoza (pogostost avtobusov)

Kazalnik 1: število novoustanovljenih avtobusnih linij (pogostost)

Kazalnik 2: število uporabnikov prevozov

Odgovorni nosilec 1: občina

Odgovorni nosilec 2: avtobusni ponudniki

Kazalnik 1: število novoustanovljenih avtobusnih linij (pogostost)

Začetno stanje:

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število	2	2	2	2	2

Kazalnik 2: število uporabnikov prevozov

Začetno stanje:

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število	50	60	80	80	80

g.) Ukrep 8.g: Spodbujanje organizacije prevoza za mlade s strani organizatorja na prireditve

Identifikacija problematike: Mladi imajo težave pri prevozu na in iz večjih prireditev, ki so organizirane v občini. Mladi velikokrat neodgovorno sedajo v vozila znancev, ki so pod vplivom alkohola.

Opis ukrepa: Organizirani prevozi na in iz prireditev z kombijem ali mini avtobusom

Kazalnik 1: število prireditev z organiziranim prevozom

Kazalnik 2: število prepeljanih mladih

Odgovorni nosilec 1: občina

Odgovorni nosilec 2: avtobusni ponudniki

Kazalnik 1: število prireditev z organiziranim prevozom

Začetno stanje: 0

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število	2	4	4	6	10

Kazalnik 2: število prepeljanih mladih

Začetno stanje: 0

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število	10	40	40	80	120

h.) Ukrep 8.h: aplikacija za boljšo jasnost javnega prometa

Identifikacija problematike: Lokalni javni promet ima nejasne vozne rede, mladi ne vedo, kje jih najdejo. Relacija Črnomelj-Vinica.

Opis ukrepa: vzpostavitev mobilne aplikacije javnega prometa v občini Črnomelj. Na podoben način kot imajo pri slovenskih železnica. Vpišes vstopno in izstopno postajo, nato ti izpiše možne povezave.

Kazalnik 1: Vzpostavitev platforme

Kazalnik 2: število uporabnikov aplikacij na mobilne naprave

Odgovorni nosilec 1: občina

Odgovorni nosilec 2: avtobusni ponudniki MPOV

Kazalnik 2: število uporabnikov aplikacije na linijah avtobusnega prometa

Začetno stanje:

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število					

i.) Ukrep 8.i: Povezanost omrežij kolesarskih poti

Identifikacija problematike: premalo kolesarskih poti, ki predvsem niso povezane v enotni sistem.

Opis ukrepa: povezava in izgradnja manjkajočih kolesarskih poti v enoten sistem, ki bi omogočal povezavo najbolj turističnih in obiskanih točk v okolici mest in tudi mestna jedra, kar bi pripomoglo tako h kakovosti življenja domačinom kot tudi možnost turistične ponudbe za turiste in s tem lokalne ponudnike.

Kazalnik 1: število km novih kolesarskih poti

Odgovorni nosilec 1: občina

Odgovorni nosilec 2: direkcija RS za ceste

Kazalnik 1: število km novih kolesarskih poti

Začetno stanje:

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število					

j.) Ukrep 8.j: Obvoznica Metlika, Gorjanci, Vinica

Identifikacija problematike: ureditev prometa okoli mest

Opis ukrepa: izgradnja obvoznice mimo večjih mest zaradi boljše kvalitete življenja, manjše onesnaženosti, večje varnosti in bolj privlačnih mest za turističen razvoj

Odgovorni nosilec 1: občina

Odgovorni nosilec 2: direkcija RS za ceste

l.) Ukrep 8.l: Ureditev centralne avtobusne postaje

Identifikacija problematike: Ureditev centralne avtobusne postaje v Črnomlju, organiziranje več avtobusnih linij. Vspostavitev linije na Kolpo in Gače. Mladi pogosto nimajo možnosti prevoza na prostočasne aktivnosti.

Opis ukrepa: Potrebno je urediti centralno avtobusno postajo in omogočiti več javnega prevoza, ki bo mladim ponudil več možnosti in podpore tudi za prostočasne popoldanske aktivnosti

Odgovorni nosilec 1: občina

m.) Ukrep 8.m: Turistični avtobus po krožni poti zanimivosti Bele krajine

Identifikacija problematike: po vzoru večjih mest v Beli krajini primanjkuje organizirane ponudbe za turiste, ki so večinoma prepuščeni svoji iznajdljivosti.

Opis ukrepa: organiziranje turističnega avtobusa in krožne poti po znamenitostih Bele krajine v času poletne sezone, ter podpirati domače ponudnike z večjim številom turistov, ki se ustavijo in preživijo več časa v Beli krajini

Odgovorni nosilec 1: občina

Odgovorni nosilec 2: avtobusni ponudniki, MPOV

n.) Ukrep 8.n: Polnilnice za električne avtomobile

Identifikacija problematike: premalo polnilnic za električne avtomobile na območju Črnomlja

Opis ukrepa: premalo polnilnic za električne avtomobile, predvsem v okolici turističnih znamenitosti, ki bi še dodatno pripomogli k temu, da bi povečali turistični obisk na teh točkah.

Odgovorni nosilec 1: občina

Odgovorni nosilec 2: elektro podjetja

Kazalnik 1: število polnilnih postaj

Začetno stanje:

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število					

6. 9. Prosti čas in družbeno-kulturne dejavnosti:

Strateški cilj 9: Vzdrževanje in izgradnja infrastrukture za prosti čas in dejavnosti povezane s tem.

a.) Ukrep 9.a: funkcionalni skupni prostor v bivši policijski postaji v Vinici

Identifikacija problematike: Manjka skupni prostor, da bi se mladi lahko družili. Ni primernega notranjega in zunanjega prostora za druženje mladih (delavnice, večerna druženja, tekmovanja).

Opis ukrepa: obnova ali izgradnja, ureditev prostora za skupno uporabo za mlade

Kazalnik 1: število mladih, ki obiskujejo prostor
Kazalnik 2: število dogodkov v skupnem prostoru

Odgovorni nosilec 1: občina
Odgovorni nosilec 1: krajevna skupnost

Kazalnik 1: število mladih, ki obiskujejo prostor

Začetno stanje: 4

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število	10	15	20	25	30

Kazalnik 2: število dogodkov v skupnem prostoru

Začetno stanje: 2

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število	4	4	10	10	10

b.) Ukrep 9.b: Nočni klub

Identifikacija problematike: Manjka skupni prostor za organizacijo nočnega življenja, koncertov, dogodkov

Opis ukrepa: ureditev prostora za nočni klub, ki je namenjen za uporabo mladim

Odgovorni nosilec 1: občina
Odgovorni nosilec 1: krajevna skupnost

c.) Ukrep 9.c: Več organiziranih koncertov, festivalov, dogodkov (po vzoru Vinske vigredi in Črnfesta)

Identifikacija problematike: Mladim manjka dogodkov, koncertov, festivalov in zato odhajajo v večja mesta, saj v domačem okolju tovrstnih prireditev manjka.

Opis ukrepa: organizacija večjega števila družabnih dogodkov

Odgovorni nosilec 1: občina

Odgovorni nosilec 2: organizacije za mlade

Odgovorni nosilec 3: javni zavodi

c.) Ukrep 9.c: Čistilna akcija vseh prebivalcev Bele krajine

Identifikacija problematike: Veliko smeti in odpadkov je na različnih krajih Bele krajine, ki kazijo podobo mesta

Opis ukrepa: na določen dan v letu, vse šole, organizacije, prebivalci izvedejo čistilno akcijo v organizaciji občine.

Kazalnik 1: število mladih na akciji

Kazalnik 2: število organizacij vključenih v akcijo

Odgovorni nosilec 1: občina

Odgovorni nosilec 2: javne ustanove

Odgovorni nosilec 3: organizacije v občini

Kazalnik 1: število mladih na akciji

Začetno stanje: 0

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število	40	100	120	140	200

Kazalnik 2: število organizacij vključenih v akcijo

Začetno stanje: 0

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število	5	8	10	12	16

d.) Ukrep 9.d: Obnova športnega igrišča v Adlešičih

Identifikacija problematike: Pomanjkanje košev za košarko, mrežic za koše in ograje-mreže okoli igrišča, igral za otroke, potreba po preplastitvi igrišča in novih črt, premalo žog za izvajanje športov, ozvočenje.

Opis ukrepa: postavitvev in prenovitev vsega potrebnega na igrišču.

Odgovorni nosilec 1: občina

Odgovorni nosilec 2: krajevna skupnost Adlešiči

Odgovorni nosilec 3: DPM Adlešiči

f.) Ukrep 9.e: Bike trail

Identifikacija problematike: Pomanjkanje dejavnosti za gorsko kolesarjenje med čedalje bolj priljubljenim športom pri mladih.

Opis ukrepa: postavitvev proge za gosko kolesarjenje z vsemi ovirami in skakalnicami po vzoru Kranjske gore

Odgovorni nosilec 1: občina

Odgovorni nosilec 2: gradbena podjetja

Odgovorni nosilec 3: RIC, KP Kolpa

6. 10. Turizem:

Strateški cilj 10: Povezovanje belokranjskih občin pri turistični ponudbi

a.) Ukrep 10.a: Večje povezovanje Belokranjskih občin pri turistični ponudbi

Identifikacija problematike: vsaka občina skrbi za svoje področje in tako ni skupnega nastopa vseh na enem mestu za potrebe oglaševanja in ponudbe za turiste.

Opis ukrepa: S povezavo turistične ponudbe bi lahko bili bolj konkurenčni na trgu in bi lahko oblikovali bolj celovito ponudbo za večjo širino gostov.

Kazalnik 1: število povezav med turističnimi ponudniki

Odgovorni nosilec 1: Občine Črnomelj, Metlika, Semič

Odgovorni nosilec 2: RIC Bela krajina

Odgovorni nosilec 3: turistični ponudniki

Kazalnik 3: število povezav med turističnimi ponudniki

Začetno stanje:

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število	5	8	10	14	18

b.) Ukrep 10.b: Turizem skozi celo leto

Identifikacija problematike: Turistična ponudba izven poletne sezone je slaba.

Opis ukrepa: Razširitev ponudbe na druge letne čase za turiste, avtokampi, parkirišča za avtodome, več oblikovanja ponudbe in vključevanja mladih v oblikovanje ponudbe za celo sezono

Odgovorni nosilec 1: Občine Črnomelj, Metlika, Semič

Odgovorni nosilec 2: RIC Bela krajina

Odgovorni nosilec 3: turistični ponudniki

c.) Ukrep 10.c: Sodelovanje KP Kolpa z mladimi in KS

Identifikacija problematike: Sodelovanje med KP Kolpa in mladimi ter krajevno skupnostjo bi moralo biti okrepljeno

Opis ukrepa: Izpostavljena je bila želja po več medsebojnega sodelovanja in skupnega strateškega načrtovanja prihodnosti in urejanja obmejnega pasu Kope

Kazalnik 1: število srečanj med KP Kolpa, Občino in mladimi ter KS

Kazalnik 2: število skupnih projektov, dogovorov

Odgovorni nosilec 1: Občine Črnomelj, Metlika, Semič

Odgovorni nosilec 2: Mladi in KS

Odgovorni nosilec 3: KP Kolpa

Kazalnik 1: število srečanj med KP Kolpa, Občino in mladimi ter KS

Začetno stanje: 0

Leto	2022	2023	2024	2025	2026
Število	2	2	2	2	2

Kazalnik 2: število skupnih projektov, dogovorov

6. Ukrepi, ki so jih še predlagali mladi in so strateško smiselni, ne posegajo pa samo na področje mladine:

1. Ukrep: Modernizacija knjižnice

Identifikacija problematike: mestna knjižnica je potrebna prenove, saj ne ustreza potrebam mladih

Opis ukrepa: sistemska modernizacija knjižnice, možnost dostopa do e-knjig in drugega gradiva brez fizičnega obiska knjižnice, prevzem knjig preko nabiralnika, boljša založenost knjižnice.

2. Ukrep: Rekonstrukcija cestnega omrežja

Identifikacija problematike: Rekonstrukcija cestnega omrežja bi povzročila dviganje turističnega potenciala, zagotovila večjo varnost kolesarjev in pešcev v prometu ter splošno večjo varnost voznikov v prometu.

3. Ukrep: Preplastitev ceste Dolenjci-Marindol

Identifikacija problematike: ceste so v slabem stanju, zato je varnost na cestah slabša, prav tako promet slabše pretočen in nevaren.

Opis ukrepa: preplastitev ceste Dolenjci-Marindol in razširitev cestišča s kolesarskim pasom

4. Ukrep »Dodaten« parking v Adlešičih

Identifikacija problematike: V Adlešičih primanjkuje parkirišč, kar zelo otežuje vsakodnevno življenje prebivalcev.

Opis ukrepa: izgradnja parkirišča

5. Ukrep: Vključevanje mladih in informiranje o oglaševanju občine in turističnih krajev Bele krajine na spletu z namenom dviganja turističnega potenciala

Identifikacija problematike: Pomanjkanje informacij o skupni znamki in delovanju znamke do mladih.

Opis ukrepa: Boljša informiranost in vključevanje mladih v povezovanje turističnih agencij, občin in ponudnikov na skupni spletni strani, kjer bi promovirali Belo krajino. Mladi, ki so tudi aktivno vključeni v turistično ponudbo imajo premalo informacij, kaj se dogaja na področju blagovne znamke Bele krajine in bi bili radi bolj vključeni v informiranje, kaj se vse ponuja in kako lahko sami pripomorejo k razvoju.

6. Ukrep: Funpark na Kolpi

Opis ukrepa: Mladi si želijo več dogajanja na Kolpi in so kot enega izmed predlogov navedli Fun park, ki bi poskrbel za zabavo na reki Kolpi

7. Ukrep: Širokopasovni internet

Opis ukrepa: postavitve zmoglivejših internetnih povezav še posebej v vaseh, kot način zagotavljanja infrastrukture za delo od doma in vzpostavitev ustrezne infrastrukture.

Predlogi, ki so prišli iz osnovnih šol, ko smo jih vprašali, kaj bi naredili, če bi bili župan ali županje za en dan:

Ceste in transport

- Avtobusna postaja v Nerajcu
- Ureditev vaških cest
- Hitrejši in boljši prevoz
- Urejeno pot do igrišča
- Večje parkirišče
- Obnova cestne infrastrukture
- Dodatna ureditev javne razsvetljave-varnost
- Izgradnja postaje za taksiste
- Več parkirišč za kolesa

Dodatna ponudba

- Akvarij
- Moderni kino
- Toplice v Dragatušu
- Craft shop
- Igralnica z igricami
- Trgovina v Dragovanji vasi
- Kitajska restavracija
- Trgovina z oblačili za najstnike
- Knjižnica v Dragatušu
- Nakupovalni center
- Trgovina za ustvarjanje video igrice
- Mcdonalds
- Decathlon
- Nove trgovine
- Letni kino

Rekreacija in šport

- Nogometno igrišče v Dragovanji vasi
- Fitnes naprave na prostem
- Skate park
- Bike park v Dragatušu
- Zipline
- Športni park
- Pustolovski park
- Skajtanje v Črnomlju
- Plezalna stena v Dragatušu
- Pustolovski park
- Woop park kot v Ljubljani
- Nova dvorana za košarko
- Novo nogometno igrišče
- Skate park
- Nove kolesarske proge
- Novo nogometno igrišče
- Bazen
- Vodna igrala na Kolpi
- Posodobljena športna igrišča s sanitarijami, pitno vodo, ustrezno razsvetljava in različnimi
- Prostor oz igrišče za balinanje
- Plezalni klub
- Več kulturnih in športnih dejavnosti
- Gugalnica
- Adrenalinski park
- Pump track
- Več dejavnosti s kolesi
- Zipline z Žezlja
- Igrišče za odbojko izven šole
- Nova kolesa
- Teniško igrišče
- Hokejsko igrišče, drsališče pozimi
- Urediti progo za kolesa kjer lahko skačeš
- Kolesarske povezave z drugimi kraji v Beli krajini
- Športni park z bazenom
- Kamere na igriščih zaradi poškodovanja le teh
- Igrišče za mali nogomet (brez ljudi ki delajo nered)
- Street workout
- Trim steza
- Igrišče na Lokvah

Šolsko okolje

- Novi računalniki na šoli
- Finančna spodbuda za šolsko knjižnico
- Ukinitve mask v šolah
- Žoge za jogo namesto šolskih stolov
- Nova šola
- Boljša šolska malica
- Obnova šole in šolskih računalnikov
- Lastno telovadnico na šoli
- Ukiniti pct
- Zunanja učilnica
- Uvedla bi potovanje šol v tuje države
- Večje garderobe
- Večja šola
- Glasbena šola
- Gareroba na ključ
- Igrala pri šoli
- Igrišče kot v vrtcu
- Igrišče z igrali
- Posodobljene in varne poti
- Sodobno opremljene šole (nova okna, streha...)
- Prenovljene sanitarije
- Pločnik do šole
- Nova telovadna orodja v telovadnici
- Novi športnimi rekviziti
- Varen prihod iz šole do vrtca
- Bazen v šoli
- Nova šola in knjižnica

Drugo

- Gokart
- Povečava gasilskih postaj
- Motokros v Dragovanji vasi
- Več prireditev za mlade
- Robotika v Dragatušu
- Simulator letal
- Bankomat v Dragatušu
- Šola jahanja
- Urejen park
- Wolt-dostava hrane
- Izposoja koles in električnih skirojev
- Več javnih prireditev
- Avtomat za hrano
- Večji kulturni dom
- Motokros in gokart proga
- Polnilnica za telefone
- Podreti ograjo ob Kolpi
- Cicibanova dežela
- Hišica na drevesu
- Restavracija z belokranjskimi jedmi
- Odprli toplice
- Sezidati še en dom za starejše
- Živalski vrt
- Čokoladni park
- Brezplačne delavnice za ustvarjanje
- Lunapark
- Disco
- Več dogajanja v starem mestnem jedru
- Več skrbi za bolj čisto in urejeno mesto
- Več zelenih površin, dreves in parkov
- Ureditev stavb v mestu ki propadajo, prostore bi namenili mladim
- Mladinski center-prostor mladih namenjen druženju
- Wifi v kraju
- Izgradnja vodnih fontan
- Izgradnja casinoja
- Več restavracij s hitro prehrano
- Stanovanja za mlade

Ukrepe so predlagali mladi iz območja občine Črnomelj v sklopu ankete in izvedenih delavnic. Dopolnili so jih tudi predstavniki mladinskih organizacij in MC BIT.

O B Č I N A
ČRNOMELJ